

Олена Зельдіна

доктор юридичних наук, професор,
завідувач сектору проблем реалізації
господарського законодавства відділу
проблем модернізації господарського права та законодавства
Інституту економіко-правових досліджень НАН України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7275-7817>
(м. Київ, Україна)
lenochkadok@gmail.com

УДК 346.52

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Анотація. Економічна ситуація, яка склалася в Україні на сучасному етапі, та необхідність забезпечення сталого розвитку потребують використання ефективних регуляторів для забезпечення інвестиційної привабливості країни. Проте статистика демонструє несприятливі тенденції у сфері залучення інвестицій, ідеться, зокрема, про зниження інвестиційної активності інвесторів в Україні. За даними Державної служби статистики України, у 2017 р. в економіку України іноземні інвестори з 76 країн світу вклали 1,6 млрд доларів прямих інвестицій (акціонерного капіталу), що значно менше, ніж у 2015–2016 рр., а це свідчить про значне зниження інтересу інвесторів до України.

Мета статті полягає у тому, аби виявити детермінанти, які тим чи іншим чином негативно позначаються на інвестиційній привабливості України, та запропонувати елементи юридичної конструкції інвестиційної привабливості країни в умовах сталого розвитку.

Виокремлено детермінанти, які негативно позначаються на інвестиційній привабливості України. Встановлено, що негативним фактором для інвесторів є військові дії, які відбуваються у східних регіонах держави. Не менш значущою проблемою є нестабільність законодавства України як перешкода для залучення інвестицій. Про це неодноразово зазначали науковці і державні посадовці, однак у зазначеній сфері немає позитивних зрушень. Невід'ємною характеристикою української дійсності стала корупція, яка торкнула всіх сфер життєдіяльності суспільства. Ще однією проблемою для інвесторів є зарегульованість тих чи інших процедур у сфері підприємницької діяльності. Для її вирішення законодавець приймає нормативно-правові акти, спрямовані на спрощення різних процедур у сфері підприємництва.

Запропоновано елементи юридичної конструкції інвестиційної привабливості України в умовах сталого розвитку, а саме: інвестиційна політика держави; податкова політика держави; забезпечення доступної, прозорої та ефективної системи захисту прав інвесторів; податкові та інші стимули.

Автор доходить висновку, що стале зростання економіки України неможливе без інвестиційних надходжень, тому важливо забезпечити стратегію розвитку елементів юридичної конструкції інвестиційної привабливості України.

Ключові слова: інвестиційна привабливість; інвестиційна політика; податкова політика; захист прав інвесторів; податкові стимули.

Економічна ситуація, яка склалася в Україні на сучасному етапі, та необхідність забезпечення сталого розвитку потребують використання ефективних регуляторів для забезпечення інвестиційної привабливості країни. Проте статистика демонструє несприятливі тенденції у сфері залучення інвестицій, ідеться про зниження інвестиційної активності інвесторів в Україні. За даними Державної служби статистики України¹, у 2017 р. в економіку держави іноземні інвестори з 76 країн світу вклали 1,6 млрд доларів прямих інвестицій (акціонерного капіталу), що значно менше, ніж у 2016 р. (4,4 млрд доларів) та у 2015 р. (3,8 млрд доларів), а це свідчить про значне зниження інтересу інвесторів до України.

Питання забезпечення інвестиційної привабливості України знайшли своє відображення у працях вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як: Е. Лібанова, Є. Мордань, К. Закорко, С. Гуткевич, С. Ткаленко, О. Карлова, Х. Калашнікова, Л. Котула, Г. Базіле, Дж. Янсен, Р. Кюр та ін. Проте це питання залишається невирішеним і потребує подальшого дослідження.

Мета дослідження полягає у виявленні детермінант, які тим чи іншим чином негативно позначаються на інвестиційній привабливості України, а також у тому, аби запропонувати елементи юридичної конструкції інвестиційної привабливості нашої країни в умовах сталого розвитку.

Крім незадовільного стану економіки, рівень інвестиційного потоку залежить від низки складових, які значно впливають на рівень інвестиційної привабливості країни, а тому потребують глибинного дослідження. Аналіз економіко-правової ситуації в Україні дає змогу виокремити детермінанти, які тим чи іншим чином негативно позначаються на інвестиційній привабливості держави.

Негативним фактором для інвесторів є військові дії на сході країни. Як зазначає Р. Аверчук, 'нові прямі іноземні інвестиції в країну різко скоротились після початку війни'². Це підтверджують і статистичні дані³. Так, у 2013 р. прямі іноземні інвестиції становили 5,5 млрд доларів, а в 2014 р. – 2,5 млрд доларів, тобто значно зменшилися. Проте як тільки ситуація трохи стабілізувалася та підприємці адаптувалися, це одразу

¹ 'Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні за 2017 рік' (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 19 Березень 2018) <<http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c2948231-0ac9-471a-b77b-f298ccb78c52&title=InformatsiinoanalitichniMaterialiSc hodoInvestitsiinogoKlimatuVUkrainiZa2017-Rik&isSpecial=true>> дата звернення 15 Квітень 2018.

² Ростислав Аверчук, 'Прямі іноземні інвестиції в Україні: війна і мир' (VoxUkraine, 12 Січень 2017) <<https://voxukraine.org/2017/01/12/investments-in-ukraine-ua/>> дата звернення 17 Квітень 2018.

³ 'Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні у січні-вересні 2017 року' (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 19 Березень 2018) <<http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%20%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96>> дата звернення 18 Квітень 2018.

позначилося на інвестиційному потоці, та вже в 2016 р. рівень прямих іноземних інвестицій становив 4,4 млрд доларів. Тому різке падіння рівня прямих іноземних інвестицій у 2017 р. напряму не пов'язане з військовими діями.

Наступною, не менш значущою проблемою є нестабільність законодавства України. Про неї, як про перешкоду для залучення інвестицій, неодноразово зазначали науковці і державні посадовці, однак у цій сфері немає позитивних зрушень. Зокрема:

Від того, наскільки ефективно діє законодавча система, буде залежати рівень інвестиційної привабливості країни. У кожній країні існують свої закони та органи управління, які регулюють і координують процес формування інвестиційної привабливості⁴.

Особливо негативно на інвестиційному іміджі України позначаються постійні зміни податкового законодавства. Для вирішення цього питання необхідні норми права, які гарантують стабільність податкового законодавства, проте на практиці вони постійно порушуються. Науковці зазначають: 'Нестабільність законодавства України сприяє відтоку потенційних інвесторів'⁵.

Невід'ємною характеристикою української дійсності стала корупція, яка торкнулася усіх сфер життєдіяльності суспільства. Як стверджує В. Попадинець, 'корупція є однією з найбільш істотних причин слабкого інвестиційного клімату в Україні'⁶. На державному рівні прийнято низку програмних документів на довгострокову перспективу, які передбачають напрями боротьби з корупцією, а також законів, спрямованих на боротьбу із цим явищем. Проте чим більше держава приймає законів, спрямованих на боротьбу з корупцією, тим витонченішими стають методи корупціонерів. Проблема у тому, що законодавець вирішує питання фрагментарно й із запізненням. Тому основне завдання для законодавця – не допускати прийняття законів, які містять норми права, що можуть використовуватися в корупційних цілях. Нині всі законодавчі акти необхідно ретельно перевіряти на наявність корупційної складової, а завдання законодавця – забезпечити прийняття законів, які чітко визначають ті чи інші процедури й не дають змоги чиновникам самостійно, на власний розсуд приймати рішення.

⁴ О Карлова та Х Калашнікова та Н Кондратенко та інші, *Соціально-економічний розвиток територій: формування інвестиційної привабливості: колективна монографія* (Друкарня Мадрид 2016).

⁵ І Павленко та К Удовиця, 'Застосування іноземного досвіду у вдосконаленні інвестиційного законодавства України' [2015] 3(1) Проблеми і перспективи розвитку підприємництва 93.

⁶ В Попадинець, 'Інвестиційний клімат України у глобальній економічній системі' (2015) 7 Науковий вісник Мукачівського державного університету 40.

Ще однією проблемою для інвесторів є зарегульованість тих чи інших процедур у сфері підприємницької діяльності. Для її вирішення законодавець приймає нормативно-правові акти, що спрямовані на спрощення різних процедур у сфері підприємництва. Зокрема, скасовано обов'язкову реєстрацію іноземних інвестицій, печатки перестали бути обов'язковим атрибутом документів у сфері господарювання. Проте суб'єкти підприємництва чекають на спрощення процедури оформлення права власності на об'єкти будівництва, отримання дозвільних документів на будівництво, введення об'єктів будівництва в експлуатацію тощо. Саме ці процедури є найбільш зарегульовані та потребують значного спрощення.

Аналіз свідчить, що поверховий, незмістовний характер змін і доповнень до законодавства України не в змозі вирішити існуючі проблеми та покращити інвестиційний імідж держави. Саме інвестиційні надходження спроможні забезпечити сталий розвиток України. Л. Котула зазначає: 'Концепція сталого розвитку є гнучкою і такою, що розвивається, забезпечує керівництво для оцінки якості інвестиційних процесів'⁷. Розгорнута характеристика напрямів запровадження сталого розвитку України, запропонована у національній доповіді "Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: вектори реального поступу"⁸, де ретельно проаналізовано можливості бюджету України та місцевих бюджетів для забезпечення сталого розвитку держави, а також зазначено про необхідність залучення прямих іноземних інвестицій.

Низка зарубіжних авторів вказують, що для досягнення цілей необхідно, щоб суспільство рухалося у напрямку стійкості, а цей рух повинен заохочуватися інвестиціями, які вимагають стратегічного планування⁹.

Дослідження демонструє, що для реального, а не декларативного підвищення інвестиційної привабливості України потрібно забезпечити системний державницький підхід до цього питання. Доцільно розробити інвестиційну стратегію, яка дасть змогу підвищити привабливість держави для зовнішніх та внутрішніх інвесторів. А для вирішення цього складного завдання необхідно передусім виокремити та проаналізувати основні елементи юридичної конструкції інвестиційної привабливості України, що дасть можливість на новому рівні комплексно вирішувати існуючі проблеми.

⁷ L Cotula, 'Foreign investment, law and sustainable development: A handbook on agriculture and extractive industries' (2016) 31 *Natural Resource Issues* 145.

⁸ Е Лібанова та М Хвесик (ред), *Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: вектори реального поступу: національна доповідь* (ДУ ІЕПСР НАН України 2017).

⁹ K-H Robert and B Schmidt-Bleek, 'Strategic sustainable development selection, design and synergies of applied tools' (2012) 10 *Journal of Cleaner Production* 197.

Основними елементами юридичної конструкції інвестиційної привабливості України такі:

1. *Інвестиційна політика держави.* У Національній парадигмі сталого розвитку України зазначено, що другим важливим висновком щодо тенденцій сталого розвитку є пошук його проєктивної моделі. Йдеться про побудову відповідної політики перекладання концептуальних ідей сталого розвитку у проєктивну площину. Зазначається, що це стосується передусім упорядкування інвестиційної політики, яка повинна бути гнучкою та мобільною щодо зміни пріоритетів кожної просторово-часової моделі сталого розвитку¹⁰. Тобто інвестиційна політика держави повинна відповідати економічним реаліям, бути гнучкою та мобільною, реагувати на ті чи інші зміни в суспільному житті.

Дуже важливим для держави є залучення саме інвестиційних коштів, а не кредитних ресурсів, які необхідно повертати, оскільки вони не дають змоги здійснювати стійке вирішення економічних проблем. Зокрема, С. Ткаленко зазначає:

Інвестиційна політика має бути спрямована на активізацію процесу залучення прямих іноземних інвестицій, а не на отримання кредитних ресурсів від міжнародних організацій. Для цього необхідно створити загальнополітичні, правові, інституціональні умови, які будуть сприяти процесу інвестування, і які є одночасно результатом успішних реформ. Світовий досвід показує, що найбільших успіхів у залученні іноземних інвестицій досягають ті країни, які, по-перше, ставлять таку мету, як пріоритетну в своїй економіці, по-друге, використовують, можливо, більший набір заходів¹¹.

Основним завданням інвестиційної політики держави є забезпечення системного та уніфікованого регулювання інвестиційних відносин. Як вважає В. Кухар:

Інвестиційна політика держави повинна забезпечувати динаміку процесів розширеного відтворення господарської діяльності. Визначення її ключових засад та змісту пов'язане, у свою чергу, з формуванням узгодженої системи законодавства про інвестиційну діяльність, чітким окресленням завдань для органів державної влади та місцевого самоврядування в цій сфері, створенням дієвих механізмів та господарсько-правових засобів державного регулювання інвестиційних відносин, розробкою та

¹⁰ Б Патон (ред), *Національна парадигма сталого розвитку України* (Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України 2012) 21.

¹¹ С Ткаленко, 'Інвестиційна стратегія розвитку України у глобальному середовищі' (2011) 2 Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право 207.

впровадженням спеціальних режимів інвестиційної діяльності, різних за своєю конфігурацією¹².

Вирішувати ці та інші проблеми, що є перешкодою для підвищення інвестиційної привабливості України, покликана інвестиційна політика держави. З цього приводу С. Ткаленко зазначає:

Інвестиційна стратегія країни являє собою обраний курс інвестиційної політики, розрахований на тривалу перспективу і спрямований на вирішення економічних та соціальних завдань, завдань культурного розвитку, забезпечення економічної безпеки держави, підвищення народного добробуту тощо. Інвестиційна стратегія повинна передбачати формування системи фінансових заходів для досягнення довгострокових стратегічних цілей розвитку України¹³.

Залучення інвестицій є важливою фінансовою проблемою, тому розробка стійкої інвестиційної стратегії можлива тільки при наявності адекватних засобів.

Інвестиційна політика в умовах сталого розвитку повинна забезпечувати спрямування інвестиційних потоків до основних галузей економіки України з метою підвищення їх конкурентоспроможності, розвиток державно-приватного партнерства, а також максимізувати позитивні та мінімізувати негативні ефекти інвестиційної діяльності. Вирішуючи завдання зі створення інвестиційної привабливості держави, доцільно враховувати глобалізацію економіки як фактор для розширення можливостей у залученні інвестиційних ресурсів.

2. *Податкова політика держави.* Вона є не менш значущою для інвестора, аніж інвестиційна. Забезпечити інвестиційну привабливість можливо, зокрема, за допомогою відповідної податкової політики, орієнтованої на досягнення компромісу між фіскальною функцією держави й ефективністю інвестування. Податкова політика повинна стимулювати інвестиційний процес та впливати на функціонування ринку інвестицій. Непередбачуваність податкового законодавства не дає змоги інвесторам спланувати свою підприємницьку діяльність. Тому дуже важливим для інвестора є стабільне та збалансоване податкове законодавство, що й повинна забезпечити податкова політика України. І. Бураковський та В. Мовчан із цього приводу зазначають:

¹² В Кухар, 'Господарсько-правове забезпечення державної інвестиційної політики в Україні' (дис канд юрид наук 2008) 3.

¹³ Ткаленко (н 11) 208.

Сторони Угоди про асоціацію взяли на себе зобов'язання співпрацювати у сфері оподаткування, в тому числі шляхом активізації регулярно діалогу з метою зближення структури податкового законодавства для підвищення ефективності управління податковою сферою з наголосом на подальшому вдосконаленні відносин між економічними агентами, розвитку торгівлі, стимулюванні інвестицій та забезпеченні чесної конкуренції¹⁴.

3. *Забезпечення доступної, прозорої та ефективної системи захисту прав інвесторів.* Норми права, які встановлюють порядок захисту прав інвесторів, повинні передбачати доступні процедури, чітко визначені законодавцем, щоб, з одного боку, не допускати зловживання, а з другого – забезпечити дієвий механізм захисту прав інвесторів. Законодавець повинен створити прозору судову систему, а також забезпечити своєчасне виконання рішень судових органів. Питання створення незалежної, прозорої судової системи законодавець намагається вирішити десятиріччями. За період незалежності України було неодноразово змінено судову систему України. Зміни в цій сфері відбулися у 2016 р.: змін зазнали Конституція України¹⁵ у частині регулювання питань здійснення правосуддя, а також Закон України “Про судоустрій і статус суддів”¹⁶, який змінив порядок судоустрою в Україні. Доцільно зазначити, що вони мали фрагментарний характер. Проте кардинально процесуальне законодавство України зазнало змін у 2017 р. Так, 3 березня 2017 р. Верховна Рада України прийняла Закон України “Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів”¹⁷, який набув чинності з 15 грудня 2017 р. – із моменту початку роботи нового Верховного Суду. Цим актом передбачено нові редакції процесуальних кодексів, які значно змінили процедуру судового захисту.

4. *Податкові та інші стимули.* Не менш значущим для інвесторів, при виборі країни для інвестицій, є можливість скористатися податковими та іншими стимулами, які передбачено законодавством приймаючої країни. Як вважає А. Коккіноу, ‘політика стимулювання інвестицій повинна бути здатна надати інвесторам середовище, у якому вони можуть

¹⁴ І Бураковський та В Мовчан, ‘Економічний компонент Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС: професійний аналіз та публічна дискусія’ (*Ін-т екон дослідж і політ консультацій* 2014) <https://issuu.com/irf_ua/docs/eu-2014-3?e=2879057/8269449> дата звернення 20 Квітень 2018.

¹⁵ Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

¹⁶ Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.

¹⁷ Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 3 жовтня 2017 р. № 2147-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 48. Ст. 436.

виконувати свою діяльність, отримуючи прибуток і не вдаючись до не-потрібного ризику¹⁸. Стимули, які передбачено законодавством приймаючої країни, особливо податкові, дають змогу інвестору адаптуватися до нових умов господарювання та мінімізувати витрати. Застосування пільг у процесі оподаткування є одним із дієвих інструментів підвищення інвестиційної привабливості України. Підтримка окремих регіонів або галузей економіки за допомогою надання пільг – це запорука збільшення інвестиційного потоку та розвитку економіки. Законодавчо прийняті податкові пільги повинні враховувати економічну ситуацію, необхідність розвитку тих чи інших галузей економіки України, стимулювати приплив інвестиційних надходжень до найважливіших напрямів економіки. Для забезпечення ефективного механізму пільгового оподаткування інвестиційної діяльності доцільно забезпечити баланс інтересів держави та інвесторів, визначити напрями використання податкових пільг, порядок їх встановлення, змін та скасування.

Доцільно зазначити, що запропонований перелік елементів юридичної конструкції інвестиційної привабливості України не є вичерпним. Проте ці елементи є визначальними для інвесторів у процесі відбору країни для інвестицій. Безумовно, політична ситуація також має вплив на інвестиційну привабливість держави, політичні процеси, без сумніву, визначають поведінку інвесторів. Водночас політична ситуація позначається на всіх зазначених вище елементах інвестиційної привабливості України. Залежно від політичної ситуації змінюється інвестиційна та податкова політика держави.

Інвестиційної привабливості України можливо досягти при забезпеченні балансу приватних і публічних інтересів. Тому держава при визначенні інвестиційної, податкової політики та інших елементів юридичної конструкції повинна забезпечити баланс інтересів інвестора та держави. Як зазначає М. Шерзод:

Інвестор і приймаюча країна для інвестицій не мають однакових цілей. Крім того, країна, яка приваблює інвестиції, спробує принести мінімальний обсяг ресурсів для комплексного вирішення соціально-економічних завдань. З іншого боку, інвестор прагне максимізувати доходи в довгостроковій перспективі. Тому інвестиційний ринок – це процеси, пов'язані з діями законів попиту і пропозиції (солідарності інтересів) і забезпечення балансу інтересів¹⁹.

¹⁸ A Kokkinou, 'Foreign Direct Investments, Regional Incentives and Regional Attractiveness in Greece' (44th Congress of the European Regional Science Association: "Regions and Fiscal Federalism", 25th-29th August 2004, Porto, Portugal) <<http://hdl.handle.net/10419/117204>> accessed 20 April 2018.

¹⁹ M Sherzod, 'Investment Attractiveness of Regions: Methodic Aspects of the Definition and Classification of Impacting Factors' (2017) 13 European Scientific Journal 442.

Висновки. Доцільно зазначити, що стале зростання економіки України неможливе без інвестиційних надходжень, тому вкрай необхідно забезпечити стратегію розвитку елементів юридичної конструкції інвестиційної привабливості України та їх відповідність потребам як держави, так й інвесторів. Отже, процес забезпечення інвестиційної привабливості України повинен мати системний, реформаторський характер, а не бути спрямованим на фрагментарне вирішення поодиноких проблем. А це, зі свого боку, є запорукою довгострокового зростання інвестиційних надходжень в економіку України.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: Zakon Ukrainy [Law of Ukraine] vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. St. 141 (in Ukrainian).
2. Pro sudoustrii i status suddiv [On the Judicial System and Status of Judges]: Zakon Ukrainy [the Law of Ukraine] vid 2 chervnia 2016 r. № 1402-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2016. № 31. St. 545 (in Ukrainian).
3. Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochnystva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv [On Amendments to the Economic Procedural Code of Ukraine, the Code of Civil Procedure, the Code of Administrative Procedure of Ukraine and other Legislative Acts]: Zakon Ukrainy [the Law of Ukraine] vid 3 zhovtnia 2017 r. № 2147-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2017. № 48. St. 436 (in Ukrainian).

Bibliography

Authored books

4. Karlova O ta Kalashnikova Kh ta Kondratenko N ta inshi, *Sotsialno-ekonomichniy rozvytok terytorii: formuvannia investytsiinoi pryvablyvosti: kolektyvna monografia* [Socio-economic Development of the Territory: Formation of Investment Attractiveness: Collective Monograph] (Drukarnia Madryd 2016) (in Ukrainian).
5. Burakovskiy I ta Movchan V, *Ekonomichnyi komponent Uhody pro Asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS: profesiyni analiz ta publichna dyskusii* [Economic component of the Association Agreement between Ukraine and the EU: Professional Analysis and Public Discussion] (Instytut ekonomichnykh doslidzhen i politychnykh konsultatsii 2014) <https://issuu.com/irf_ua/docs/eu-2014-3?e=2879057/8269449> accessed 20 April 2018 (in Ukrainian).

Edited books

6. Libanova E ta Khvesyuk M (red), *Sotsialno-ekonomichnyy potentsial staloho rozvytku Ukrainy ta ii rehioniv: vektory realnoho postupu: natsionalna dopovid* [Socio-economic Potential of Sustainable Development of Ukraine and its Regions: Vectors of Real Progress: National Report] (DU IEPSR NAN Ukrainy 2017) (in Ukrainian).

7. Paton B (red), *Natsionalna paradyhma staloho rozvytku Ukrainy [National Paradigm of Sustainable Development of Ukraine]* (Instytut ekonomiky pryrodokorystuvannia ta staloho rozvytku NAN Ukrainy 2012) (in Ukrainian).

Journal articles

8. Cotula L, 'Foreign investment, law and sustainable development: A handbook on agriculture and extractive industries' (2016) 31 *Natural Resource Issues* 145 (in English).
9. Robèrt K-H and Schmidt-Bleek B, 'Strategic sustainable development selection, design and synergies of applied tools' (2012) 10 *Journal of Cleaner Production* 197 (in English).
10. Sherzod M, 'Investment Attractiveness of Regions: Methodic Aspects of the Definition and Classification of Impacting Factors' (2017) 13 *European Scientific Journal* 433 (in English).
11. Averchuk R, 'Priami inozemni investytsii v Ukraini: viina i myr' ['Foreign Direct Investment in Ukraine: War and Peace'] <<https://voxukraine.org/2017/01/12/investments-in-ukraine-ua/>> accessed 17 April 2018 (in Ukrainian).
12. Pavlenko I ta Udovytsia K, 'Zastosuvannia inozemnoho dosvidu u vdoskonaleni investytsiinoho zakonodavstva Ukrainy' ['Application of Foreign Experience in Advanced Investment Legislation of Ukraine'] (2015) 3 *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva* 93 (in Ukrainian).
13. Popadynets V, 'Investytsiinyi klimat Ukrainy u hlobalnii ekonomichnii systemi' ['Ukraine's Investment Climate in the Global Economic System'] (2015) 7 *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnogo universytetu* 40 (in Ukrainian).
14. Tkalenko S, 'Investytsiina stratehiia rozvytku Ukrainy u hlobalnomu seredovyshchi' ['Investment strategy of Ukraine's development in the global environment'] (2011) 2 *Stratehiia rozvytku Ukrainy. Ekonomika, sotsiologhiia, pravo* 207 (in Ukrainian).

Thesis abstracts

15. Kukhar V, 'Hospodarsko-pravove zabezpechennia derzhavnoi investytsiynoi polityky v Ukraini' ['Economic and Legal Support of State Investment Policy in Ukraine'] (dys kand yuryd nauk 2008) (in Ukrainian).

Websites

16. Kokkinou A and Psycharis I, 'Foreign Direct Investments, Regional Incentives and Regional Attractiveness in Greece' (*44th Congress of the European Regional Science Association: "Regions and Fiscal Federalism", 25th-29th August 2004*) <<http://hdl.handle.net/10419/117204>> accessed 21 April 2018 (in English).
17. 'Informatsiino-analitychni materialy shchodo investytsiinoho klimatu v Ukraini za 2017 rik' ['Information and Analytical Materials on the Investment Climate in Ukraine for 2017'] (*Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy*, 19 March 2018) <<http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c2948231-0ac9-471a-b77b-f298ccb78c52&title=InformatsiinoanalitichniMaterialiSchodoInvestitsiinogoKlimatuVUkrainiZa2017-Rik&isSpecial=true>> accessed 15 April 2018 (in Ukrainian).
18. 'Informatsiino-analitychni materialy shchodo investytsiinoho klimatu v Ukraini u sichni-veresni 2017 roku' ['Information and Analytical Materials on the Investment Climate in Ukraine in January-September 2017'] (*Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy*, 19 March 2017) <<http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%20%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96>> accessed 18 April 2018 (in Ukrainian).

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE
UNDER CONDITIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ABSTRACT. Given the economic situation currently existing in Ukraine and the need for sustainable development, efficient regulators should be used to ensure investment attractiveness of the country. However, the statistics show unfavorable investment raising trends, in particular, what is meant here is a decline in investment activities of investors in Ukraine. According to the data provided by the State Statistics Service of Ukraine, in 2017 foreign investors from 76 countries invested USD 1.6 billion of direct investment (equity) in Ukraine's economy, this being significantly lower than in 2016–2015, and this indicates that investors' interest in Ukraine has substantially declined.

The purpose of the article is to identify the determinants which, one way or another, adversely affect Ukraine's investment attractiveness, and to offer elements of the legal structure of the country's investment attractiveness in the context of sustainable development.

The author highlights the determinants with a negative impact on Ukraine's investment attractiveness. It is established that for investors, military operations underway in the Eastern regions of the State are the negative factor. Another problem of no less significance is the instability of Ukrainian legislation as an obstacle to investment raising. Scholars and government officials have repeatedly emphasized this, however, without any positive developments in this area so far. Corruption has become an immanent feature of Ukrainian reality and penetrated every sphere of society and its life. Another problem encountered by investors is the excessive regulatory mechanisms applicable to some or other procedures in the sector of business. To solve this problem, the legislator adopts statutes and regulations aimed at simplifying various procedures in the business sector.

The article proposes elements of the legal structure of Ukraine's investment attractiveness in the context of sustainable development, namely: investment policy of the State; tax policy of the State; assurance of an accessible, transparent and efficient system to protect investors' rights; tax and other incentives.

The author comes to the conclusion that sustainable growth of Ukraine's economy is impossible without an inflow of investments, and thus it is important to ensure that a development strategy is in place for elements of the legal structure of Ukraine's investment attractiveness.

KEYWORDS: investment attractiveness; investment policy; tax policy; protection of investors' rights; tax incentives.